

GUĽA DO DELA

Delová guľa je delostreleckým nábojom , ktorý sa používa do dela. Jej používanie bolo úzko späté s využitím diel vo vojenských stretnutiach . História delových gúľ teda ide ruka v ruke s vývojom delostrelectva ako vojenskej jednotky, ktorá sa v dejinách uhorského vojenstva objavuje už v 14. storočí, počas vlády Ľudovíta I. z Anjou (1342-1382). Delá sa však na bojisku stávajú samozrejmosťou až za vlády Žigmunda Luxemburského (1387 -1437).

Prvé delové gule boli kamenné. Tie boli skôr obranným prostriedkom, na účinné dobývanie hradieb nestačili. Až v druhej polovici 15. storočia sa objaví guľa do dela vyrobená zo železa, a to buď technikou tavenia alebo kovania. V rovnakom čase sa objaví aj guľa dutá, ktorá bola naplnená pušným prachom .

Pred každým jedným výstrelom bolo treba delo nanovo naplniť . Do hlavne dela sa umiestnil

najprv pušný prach, ktorý bol oddelený od samotnej delovej gule tesniacim materiálom z kúdeľa, látky alebo papiera. Guľa bola tesnením obklopená z oboch strán.

Naše exempláre delových gúľ sú železné, najpravdepodobnejšie z obdobia 17. storočia, všetky s priemerom 6,5 cm. Dve z nich sú poškodené použitím, takže je pekne viditeľné ich vnútro (tak plné ako aj duté), tretia guľa - dutá - s otvorom pre naplnenie pušného prachu je bez poškodenia. Pred vystrelením takejto gule z dela sa teda najprv zapálil knôť, stesnený do vnútra otvoru (naplneného pušným prachom), až potom sa zapálilo samotné delo a uskutočnil a výstrel.